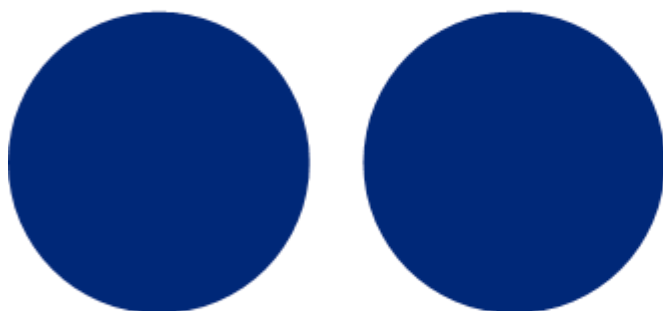
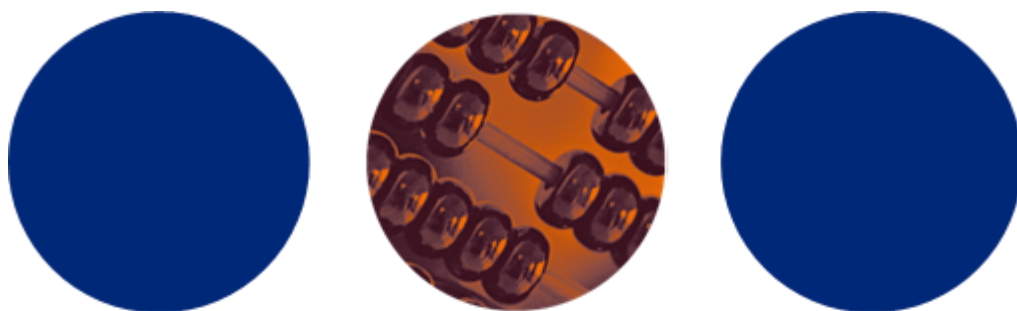

Koopkrachtverandering van ouderen 2015-2016

Berekeningen Prinsjesdag 2015

Nibud, september 2015

Koopkrachtverandering van ouderen 2015-2016

Berekeningen Prinsjesdag 2015

Nibud, september 2015

In opdracht van de ouderenorganisaties
Unie KBO, PCOB, NVOG en NOOM

Inhoud

1	INLEIDING	4
2	KOOPKRACHTPLAATJES	5
2.1	Zonder zorgkosten	5
2.1.1	Alleen AOW	6
2.1.2	Aanvullend pensioen van 15 tot 50 duizend euro	6
2.1.3	Aanvullend pensioen vanaf 50.000 euro	6
2.1.4	Ouderentoeslag	6
2.2	Met zorgkosten	7
2.3	Huishoudelijke hulp in 2015 en 2016	8
2.4	Vergelijking met niet-AOW'ers	11
3	BELANGRIJKSTE WIJZIGINGEN	12
3.1	Lonen, uitkeringen en prijzen	12
3.2	Belastingen	12
3.3	Toeslagen	12
3.4	Ouderen	13
	BIJLAGE 1 SPECIFICATIE ZORGVRAAG	14
	BIJLAGE 2 UITGEBREID OVERZICHT	15

1 Inleiding

Het Nibud heeft in opdracht van de ouderenorganisaties Unie KBO, PCOB, NVOG en NOOM, net als in voorgaande jaren ook dit jaar de veranderingen in de koopkracht van ouderen berekend. Zoals gebruikelijk worden de zogenaamde koopkrachtplaatjes weergegeven als veranderingen in de inkomsten en uitgaven van jaar op jaar; In dit geval 2016 ten opzichte van 2015. De koopkrachtmutatie per huishouden wordt weergegeven als een totaalbedrag per maand en als een percentage van het netto besteedbaar inkomen.

De koopkrachtmutatie laat de verandering van de inkomsten en uitgaven zien van jaar op jaar. Bij dit zogenaamde koopkrachtplaatje verandert er niets behalve de gemiddelde verwachte verandering van het inkomen, het bruto-nettotraject en de verwachte inflatie. Daarom hebben we het hierbij over statische koopkrachtmutaties. De voorbeeldhuishoudens zijn zodanig gekozen dat deze herkenbaar zijn voor wat betreft samenstelling en inkomen.

Voor wat betreft de verwachte gemiddelde stijging van de uitkeringen, pensioenen en prijzen wordt aangesloten bij de verwachting van het CPB.

2 Koopkrachtplaatjes

In tabel 1 staan de koopkrachtveranderingen weergegeven voor verschillende voorbeeldhuishoudens zonder zorgkosten.

Het bedrag achter AOW, duidt het bruto aanvullend pensioen per jaar aan.

De AOW-uitkering bedraagt ongeveer 14.200 euro bruto per jaar voor een alleenstaande en 19.500 euro voor een echtpaar. Dit is inclusief de MKOB.

2.1 Zonder zorgkosten

Uit tabel valt af te lezen dat een alleenstaande met alleen een AOW-uitkering er volgend jaar 0,8 procent op vooruit gaat, oftewel 11 euro per maand. Voor een echtpaar met alleen een AOW-uitkering is de koopkrachtstijging 0,4 procent, oftewel 7 euro per maand.

Tabel 1: Koopkrachtverandering 2015-2016 zonder zorgkosten

huishouden	koopkrachtmutatie (%)	euro's per maand
Alleenstaande oudere, AOW + 0	0,8%	€ 11
Alleenstaande oudere, AOW + 1500	0,9%	€ 13
Alleenstaande oudere, AOW + 2500	0,8%	€ 12
Alleenstaande oudere, AOW + 5000	0,7%	€ 11
Alleenstaande oudere, AOW + 10000	0,1%	€ 1
Alleenstaande oudere, AOW + 15000	-0,4%	€ -9
Alleenstaande oudere, AOW + 20000	-0,5%	€ -13
Alleenstaande oudere, AOW + 30000	-1,4%	€ -39
Alleenstaande oudere, AOW + 40000	-1,4%	€ -46
Alleenstaande oudere, AOW + 50000	-0,3%	€ -12
Alleenstaande oudere, AOW + 60000	0,3%	€ 12
Alleenstaande oudere, AOW + 75000	0,1%	€ 5
Alleenstaande oudere, AOW met 50.000 euro vermogen + 5000	-1,5%	€ -22
Alleenstaande oudere, AOW met 100.000 euro vermogen + 5000	-1,5%	€ -22
Ouder echtpaar, AOW + 0 en AOW + 0	0,4%	€ 7
Ouder echtpaar, AOW + 2500 en AOW + 0	0,6%	€ 13
Ouder echtpaar, AOW + 5000 en AOW + 0	0,5%	€ 11
Ouder echtpaar, AOW + 10000 en AOW + 0	0,4%	€ 10
Ouder echtpaar, AOW + 20000 en AOW + 0	-0,6%	€ -17
Ouder echtpaar, AOW + 30000 en AOW + 0	-1,3%	€ -43
Ouder echtpaar, AOW + 40000 en AOW + 0	-1,3%	€ -49
Ouder echtpaar, AOW + 50000 en AOW + 0	-1,3%	€ -54
Ouder echtpaar, AOW + 60000 en AOW + 0	0,2%	€ 8
Ouder echtpaar, AOW + 75000 en AOW + 0	0,0%	€ 1
Ouder echtpaar, AOW + 20000 en AOW + 5000	-0,5%	€ -15
Ouder echtpaar, AOW + 30000 en AOW + 7500	-1,2%	€ -44
Ouder echtpaar, AOW + 40000 en AOW + 10000	-1,2%	€ -55
Ouder echtpaar, AOW + 50000 en AOW + 12500	-1,2%	€ -61
Ouder echtpaar, AOW + 75000 en AOW + 18750	-0,2%	€ -11
Ouder echtpaar, AOW met 100.000 euro vermogen + 5000 en AOW + 0	-1,8%	€ -35
Ouder echtpaar, AOW met 150.000 euro vermogen + 5000 en AOW + 0	-2,4%	€ -44

2.1.1 Alleen AOW

Ouderen met alleen een AOW-uitkering of met een klein aanvullend pensioen gaan er 0,8 procent op vooruit. Dit komt onder andere door de hogere ouderenkorting en het lagere belastingtarief. De ouderenkorting gaat 145 euro omhoog. Dit hogere bedrag kan echter niet volledig verzilverd worden door alleenstaanden met alleen een AOW-uitkering.

Onvolledige AOW

Ouderen met een AIO-aanvulling gaan er minder op vooruit dan ouderen met een volledige AOW-uitkering. Afhankelijk van de hoogte van de aanvulling ligt de koopkrachtverandering meer in lijn met die van bijstandsgerechtigden. Die schommelt rond de 0 procent.

2.1.2 Aanvullend pensioen van 15 tot 50 duizend euro

Vanaf een aanvullend pensioen van 15.000 euro daalt de koopkracht juist. Bij een aanvullend pensioen van 30.000 tot 40.000 euro (tot 50.000 euro voor echtparen) daalt de koopkracht met bijna 1,5 procent. Deze groep profiteert niet van de hogere ouderenkorting en heeft nadeel van de afbouw van de algemene heffingskorting.

2.1.3 Aanvullend pensioen vanaf 50.000 euro

Bij nog hogere inkomens is de koopkrachtverandering weer iets positief. Dit komt met name door de verlenging van de derde belastingschijf.

2.1.4 Ouderentoeslag

In 2016 wordt de ouderentoeslag afgeschaft. Hierdoor gaan ouderen met een hoog vermogen meer belasting betalen. Dit effect blijkt uit de tabel. Een alleenstaande met een aanvullend pensioen en een vermogen van 50.000 of 100.000 euro gaat er in 2016 niet 0,6 procent op vooruit, maar juist 1,5 procent op achteruit.

In de vermogensvrijstelling voor de zorgtoeslag wordt ook rekening gehouden met de ouderentoeslag. Bij een vermogen tussen ongeveer 100.000 euro en 120.000 euro vervalt volgend jaar het recht op zorgtoeslag. De koopkrachtdaling voor specifieke groep is veel groter. Voor een alleenstaande met een aanvullend pensioen van 5.000 euro is de koopkrachtdaling dan 7 procent.

Ook voor de huurtoeslag gelden vermogenscriteria. Bij een vermogen tussen de 20 en 35 duizend euro vervalt door de afschaffing van de ouderentoeslag het recht op huurtoeslag. Dat zorgt voor een alleenstaande met een aanvullend pensioen van 5.000 euro en een huur van 500 euro voor een koopkrachtdaling van 9%.

2.2 Met zorgkosten

In tabel 2 staan de koopkrachtveranderingen weergegeven voor verschillende voorbeeldhuishoudens met zorgkosten.

Het gaat hierbij om de volgende zorgkosten:

- Volledig verplicht eigen risico voor de zorgverzekering;
- Fiscale aftrek specifieke zorgkosten voor:
 - o Dieetkosten: 100 euro (forfaitair bedrag)
 - o Reiskosten: 150 euro
 - o Extra kleding en beddengoed: 310 euro
- Eigen bijdrage Wmo voor huishoudelijke hulp.

Het verplichte eigen risico stijgt met 10 euro in 2016. De fiscale aftrek verandert niet. De eigen bijdrage Wmo wordt geïndexeerd. Hierdoor verschilt de koopkrachtmutatie van de meeste huishoudens met deze zorgkosten nauwelijks van het beeld zonder zorgkosten.

Tabel 2: Koopkrachtverandering 2015-2016 met zorgkosten

huishouden	koopkrachtmutati	euro's per maand
Alleenstaande oudere, AOW + 0	↗ 0,7%	€ 10
Alleenstaande oudere, AOW + 1500	↗ 0,8%	€ 12
Alleenstaande oudere, AOW + 2500	↗ 0,7%	€ 11
Alleenstaande oudere, AOW + 5000	↗ 0,6%	€ 10
Alleenstaande oudere, AOW + 10000	→ 0,0%	€ 0
Alleenstaande oudere, AOW + 15000	↘ -0,5%	€ -10
Alleenstaande oudere, AOW + 20000	↘ -0,6%	€ -14
Alleenstaande oudere, AOW + 30000	↓ -1,5%	€ -40
Alleenstaande oudere, AOW + 40000	↓ -1,5%	€ -47
Alleenstaande oudere, AOW + 50000	↘ -0,4%	€ -13
Alleenstaande oudere, AOW + 60000	→ 0,3%	€ 11
Alleenstaande oudere, AOW + 75000	→ 0,1%	€ 3
Ouder echtpaar, AOW + 0 en AOW + 0	→ 0,3%	€ 6
Ouder echtpaar, AOW + 2500 en AOW + 0	→ 0,5%	€ 10
Ouder echtpaar, AOW + 5000 en AOW + 0	→ 0,4%	€ 9
Ouder echtpaar, AOW + 10000 en AOW + 0	→ 0,3%	€ 8
Ouder echtpaar, AOW + 20000 en AOW + 0	↘ -0,7%	€ -19
Ouder echtpaar, AOW + 30000 en AOW + 0	↓ -1,4%	€ -46
Ouder echtpaar, AOW + 40000 en AOW + 0	↓ -1,4%	€ -51
Ouder echtpaar, AOW + 50000 en AOW + 0	↓ -1,3%	€ -57
Ouder echtpaar, AOW + 60000 en AOW + 0	→ 0,1%	€ 6
Ouder echtpaar, AOW + 75000 en AOW + 0	→ 0,0%	€ -2
Ouder echtpaar, AOW + 20000 en AOW + 5000	↘ -0,6%	€ -18
Ouder echtpaar, AOW + 30000 en AOW + 7500	↓ -1,2%	€ -46
Ouder echtpaar, AOW + 40000 en AOW + 10000	↓ -1,3%	€ -57
Ouder echtpaar, AOW + 50000 en AOW + 12500	↓ -1,3%	€ -64
Ouder echtpaar, AOW + 75000 en AOW + 18750	↘ -0,2%	€ -13

2.3 Huishoudelijke hulp in 2015 en 2016

In 2015 is de zorg voor een deel anders georganiseerd. Dat betekent onder andere dat mensen huishoudelijke hulp mogelijk zelf moeten gaan inkopen. In 2015 is deze zorg overgegaan naar de gemeente, die hiervoor een maatwerkvoorziening kunnen treffen, of de zorg toegankelijk kunnen maken via een algemene voorziening.

In een aantal gemeenten valt de huishoudelijke hulp onder een maatwerkvoorziening en blijft dat ook volgend jaar het geval. In andere gemeenten valt de huishoudelijke hulp onder een algemene voorziening en blijft dat ook in 2016 zo. En er zijn gemeenten waarin de huishoudelijke hulp per 2016 overgaat van een maatwerkvoorziening naar een algemene voorziening. In die gemeenten betalen mensen nu een eigen bijdrage Wmo en gaan ze in 2016 een uurtarief betalen. Vaak wordt dit tarief wel gedeeltelijk gecompenseerd door een tegemoetkoming van de gemeente. Bijvoorbeeld via de Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT).

Deze overgang naar een algemene voorziening betekent bijvoorbeeld dat men dit jaar een eigen bijdrage Wmo betaalt. Dat is 19,40 euro per 4 weken (21 euro per maand) voor een alleenstaande oudere met een inkomen tot 16.634 euro. Volgend jaar moeten ze een uurtarief gaan betalen. In veel gemeenten ligt dat rond de 7,50 euro per uur betalen. Bij 2 uur huishoudelijke hulp per week betekent dat een eigen betaling van 64,50 euro per maand. Een toename van 43,50 euro per maand.

Hogere inkomens krijgen vaak minder vergoed van de gemeente en betalen dan bijvoorbeeld geen 7,50 euro per uur, maar 15 euro. Dat betekent een eigen betaling van 129 euro per maand.

Een aantal gemeenten waarin de huishoudelijke hulp al in een algemene voorziening is ondergebracht, beperkt de tegemoetkoming via de HHT per 2016. Het uurtarief van 7,50 euro, gaat bijvoorbeeld omhoog naar 12,50 euro. Dus ook in die gemeenten stijgt de eigen betaling voor dergelijke zorgkosten.

Er zijn ook gemeenten waarin er volgend jaar niks veranderd in de manier waarop de huishoudelijke hulp wordt aangeboden. De koopkrachtverandering komt dan overeen met tabel 2.

In tabel 3 is het koopkrachteffect van de verschuiving van de huishoudelijke hulp van een maatwerk naar een algemene voorziening inzichtelijk gemaakt. Hierbij is uitgegaan van 2 uur huishoudelijke hulp per week. Een eigen bijdrage Wmo in 2015 en een uurtarief van 7,50 euro bij lagere inkomens en 15 euro bij hogere inkomens in 2016. Daarnaast blijft met ook volgend jaar de eigen bijdrage Wmo betalen voor andere vormen van zorg.

Tabel 3: Koopkrachtverandering 2015-2016 met zorgkosten en huishoudelijke hulp via een algemene voorziening

huishouden	koopkrachtmutatie (%)	euro's per maand
Alleenstaande oudere, AOW + 0	-3,9%	€ -54
Alleenstaande oudere, AOW + 1500	-3,5%	€ -52
Alleenstaande oudere, AOW + 2500	-3,4%	€ -54
Alleenstaande oudere, AOW + 5000	-3,2%	€ -54
Alleenstaande oudere, AOW + 10000	-7,2%	€ -129
Alleenstaande oudere, AOW + 15000	-6,7%	€ -139
Alleenstaande oudere, AOW + 20000	-6,1%	€ -143
Alleenstaande oudere, AOW + 30000	-6,2%	€ -169
Alleenstaande oudere, AOW + 40000	-5,6%	€ -176
Alleenstaande oudere, AOW + 50000	-3,9%	€ -142
Alleenstaande oudere, AOW + 60000	-2,9%	€ -118
Alleenstaande oudere, AOW + 75000	-2,7%	€ -126
Ouder echtpaar, AOW + 0 en AOW + 0	-3,0%	€ -58
Ouder echtpaar, AOW + 2500 en AOW + 0	-2,6%	€ -54
Ouder echtpaar, AOW + 5000 en AOW + 0	-2,5%	€ -55
Ouder echtpaar, AOW + 10000 en AOW + 0	-5,3%	€ -121
Ouder echtpaar, AOW + 20000 en AOW + 0	-5,2%	€ -148
Ouder echtpaar, AOW + 30000 en AOW + 0	-5,3%	€ -175
Ouder echtpaar, AOW + 40000 en AOW + 0	-4,9%	€ -180
Ouder echtpaar, AOW + 50000 en AOW + 0	-4,4%	€ -186
Ouder echtpaar, AOW + 60000 en AOW + 0	-2,7%	€ -123
Ouder echtpaar, AOW + 75000 en AOW + 0	-2,5%	€ -131
Ouder echtpaar, AOW + 20000 en AOW + 5000	-4,6%	€ -147
Ouder echtpaar, AOW + 30000 en AOW + 7500	-4,6%	€ -175
Ouder echtpaar, AOW + 40000 en AOW + 10000	-4,2%	€ -186
Ouder echtpaar, AOW + 50000 en AOW + 12500	-3,8%	€ -193
Ouder echtpaar, AOW + 75000 en AOW + 18750	-2,2%	€ -142

2.4 Vergelijking met niet-AOW'ers

In tabel 4 staat de koopkrachtmutatie van huishoudens onder de AOW-leeftijd weergegeven. Af te lezen valt dat een alleenstaande met een bijstandsuitkering er niet op vooruit of achteruit gaat. Voor een echtpaar met een bijstandsuitkering is de koopkrachtstijging 0,1 procent. Een paar met kinderen (alleenverdiener) met een modaal inkomen van 36.000 euro gaat er 2,6 procent op vooruit. Dit komt vooral door de belastingverlagingen. Een echtpaar dat anderhalf keer modaal verdient gaat er 2,9 procent op vooruit.

Tabel 4: Koopkrachtverandering 2015-2016 niet-AOW

	Koopkrachtmutatie (%)	Euro's per maand
Alleenstaande jonger dan AOW-leeftijd met bijstandsuitkering	0	0
Echtpaar jonger dan AOW-leeftijd met bijstandsuitkering	0,1	1
Jan Modaal, paar zonder kinderen jonger dan AOW-leeftijd; alleenverdiener € 36.000	2,6	54
Echtpaar zonder kinderen jonger dan AOW-leeftijd; tweeverdiener € 36.000 & € 18.000	2,9	104

3 Belangrijkste wijzigingen

Hieronder worden de belangrijkste beleidswijzigingen voor 2016 besproken die van invloed zijn op de koopkracht.

3.1 Lonen, uitkeringen en prijzen

2016 wordt het jaar van de belastingverlagingen. Loonstijging (1,4%) en prijsstijging (1,2%) houden elkaar redelijk in evenwicht. Uitkeringen gaan mee omhoog. Voor gepensioneerden worden de aanvullende pensioenen niet verhoogd.

3.2 Belastingen

De belastingverlaging uit zich in:

- Het tarief in de eerste schijf gaat 0,05% omhoog. Het tarief in de tweede en de derde schijf gaat 1,85% omlaag. Dat is gunstig voor middeninkomens.
- Verlenging van de derde schijf. Het tarief van 52% gaat pas in bij ca. 66.000 euro (is nu 58.000 euro). Dat dus gunstig voor hoogste inkomens.
- Een flink hogere arbeidskorting (bijna 75 euro per maand) voor wie tot minimumloon verdient (dus ook parttimers). De arbeidskorting wordt verder afgebouwd bij hogere inkomens. Die profiteren daar dus niet van. Vanaf een persoonlijk inkomen van 70.000 euro wordt de arbeidskorting lager.
- Een sterkere afbouw van de algemene heffingskorting. Dit begint al vanaf minimumloon. Vanaf een (persoonlijk) inkomen van ca. 66.000 euro is er geen algemene heffingskorting meer.
- De combinatiekorting wordt verhoogd. Deze is voor tweeverdieners met kinderen. De verhoging is vooral gunstig voor lagere en middeninkomens. Hoe meer je werkt, hoe minder belasting je betaalt. Het maximumbedrag gaat van ca 2150 naar ca 2770 euro per jaar.
- Niet-werkende partners krijgen weer een stukje minder algemene heffingskorting uitbetaald (afbouw in 15 jaar).

3.3 Toeslagen

- De zorgtoeslag wordt iets verhoogd. Hij gaat in ieder geval iets omhoog omdat ziektekostenpremie stijgt, maar ook nog iets extra.
- De kinderopvangtoeslag wordt verhoogd. Over het algemeen wordt zo'n 5% van de rekening extra vergoed.
- Het kindgebondenbudget wordt verhoogd voor het tweede kind (ca 3 euro per maand), het derde kind (ca 8. euro per maand) en het vierde en de volgende kinderen (ca 15 euro per maand).

3.4 Ouderen

- De ouderenkorting wordt verhoogd met 145 euro per jaar.
- De inkomensafhankelijke bijdrage voor de ziektekostenpremie stijgt van 4,85% naar 5,5%. Dit is nadelig voor ouderen en zelfstandigen die de inkomensafhankelijke bijdrage zelf moeten betalen.
- De ouderentoeslag box 3 verdwijnt. Ouderen met een laag inkomen en flink wat spaargeld (vanaf 20.000 euro p.p.) hebben hier last van. Het kan ook zijn dat ze daardoor toeslagen gaan verliezen. Dan loopt koopkrachtverlies sterk op.

Bijlage 1 Specificatie zorgvraag

Voor de voorbeelden met een zorgvraag wordt aangesloten bij de eerdere koopkrachtberekeningen. Al in de koopkrachtberekeningen die het Nibud in 2001 voor de ouderenbonden heeft uitgevoerd werd rekening gehouden met buitengewone uitgaven in verband met zorg. In het onderzoek uit 2004 onder tien gemeenten in opdracht van de gezamenlijke ouderenbonden ("Gulden Regels. Onderzoek naar gemeentelijke inkomensondersteuning aan 65-plussers", Nibud, 2004), is de zorgvraag voor het eerst uitgebreider beschreven. Deze specificatie is toen samen met de ouderenbonden opgesteld. Ook in het rapport "Koopkracht van 65-plussers 2008-2010" is er gerekend met deze zorgvraag. De zorgvraag is als volgt uitgewerkt:

- Dagbehandeling / fysiotherapie
- Natriumbeperkt dieet
- Bril
- Gehoorapparaat
- Rollator
- Een medicijn dat door de (aanvullende) ziektekostenverzekering wordt vergoed
- Lichte vorm van incontinentie
- Maakt gebruik van tafeltje-dek-je
- 2 uur huishoudelijke verzorging per week
- 4 uur persoonlijke verzorging per week
- Personenalarmering
- Gebruik belbus/collectief vervoer
- Woningaanpassing (drempels weg, verhoogde wc)

Gekozen bedragen

- Dieetkosten: € 100,- (forfaitair bedrag)
- Vervoerskosten: € 150,-
- Extra kleding en beddengoed: € 310,-
- Eigen bijdrage Wmo/AWBZ (berekend)

Bijlage 2 Uitgebreid overzicht

Op de volgende pagina's staat een uitgebreid overzicht van de inkomsten en uitgaven voor de verschillende voorbeeldhuishoudens weergegeven.

- Netto inkomen
- Zorgtoeslag
- Huurtoeslag
- TOTAAL INKOMEN
- Premie ziektekostenverzekering
- Verplicht eigen risico
- Eigen bijdrage Wmo (alleen tabel 5)
- Overige uitgaven (inflatie)
- TOTAAL UITGAVEN
- SALDO INKOMSTEN MIN UITGAVEN
- KOOVKRACHTMUTATIE (%)

Tabel 5: Uitgebreid overzicht van de verandering van inkomsten en uitgaven 2015-2016 voor huishoudens zonder zorgkosten

huishouden	netto inkomen	zorgtoeslag	huurtoeslag	totaal inkomen	zorgverz	eigen risico	overige uitgaven	totaal uitgaven	saldo		%
Alleenstaande oudere, AOW + 0	€ 23	€ 6	€ 4	€ 34	€ 7	€ -0	€ 16	€ 23	€ 11	↗	0,8%
Alleenstaande oudere, AOW + 2500	€ 26	€ 6	€ 5	€ 37	€ 7	€ -0	€ 18	€ 25	€ 12	↗	0,8%
Alleenstaande oudere, AOW + 5000	€ 25	€ 6	€ 7	€ 37	€ 7	€ -0	€ 19	€ 26	€ 11	↗	0,7%
Alleenstaande oudere, AOW + 10000	€ 23	€ 5	€ 0	€ 28	€ 7	€ -0	€ 20	€ 27	€ 1	↗	0,1%
Alleenstaande oudere, AOW + 15000	€ 22	€ 0	€ 0	€ 22	€ 7	€ -0	€ 24	€ 31	€ -9	↘	-0,4%
Alleenstaande oudere, AOW + 20000	€ 22	€ 0	€ 0	€ 22	€ 7	€ -0	€ 27	€ 34	€ -13	↘	-0,5%
Alleenstaande oudere, AOW + 30000	€ -0	€ 0	€ 0	€ -0	€ 7	€ -0	€ 32	€ 39	€ -39	↓	-1,4%
Alleenstaande oudere, AOW + 40000	€ -1	€ 0	€ 0	€ -1	€ 7	€ -0	€ 37	€ 44	€ -46	↓	-1,4%
Alleenstaande oudere, AOW + 50000	€ 37	€ 0	€ 0	€ 37	€ 7	€ -0	€ 43	€ 50	€ -12	↘	-0,3%
Alleenstaande oudere, AOW + 60000	€ 67	€ 0	€ 0	€ 67	€ 7	€ -0	€ 48	€ 54	€ 12	↗	0,3%
Alleenstaande oudere, AOW + 75000	€ 67	€ 0	€ 0	€ 67	€ 7	€ -0	€ 56	€ 62	€ 5	↗	0,1%
Ouder echtpaar, AOW + 0 en AOW + 0	€ 27	€ 10	€ 5	€ 42	€ 14	€ -1	€ 21	€ 34	€ 7	↗	0,4%
Ouder echtpaar, AOW + 2500 en AOW + 0	€ 35	€ 10	€ 5	€ 49	€ 14	€ -1	€ 23	€ 36	€ 13	↗	0,6%
Ouder echtpaar, AOW + 5000 en AOW + 0	€ 33	€ 10	€ 6	€ 49	€ 14	€ -1	€ 24	€ 38	€ 11	↗	0,5%
Ouder echtpaar, AOW + 10000 en AOW + 0	€ 31	€ 10	€ 8	€ 48	€ 14	€ -1	€ 25	€ 39	€ 10	↗	0,4%
Ouder echtpaar, AOW + 20000 en AOW + 0	€ 29	€ 0	€ 0	€ 29	€ 14	€ -1	€ 32	€ 46	€ -17	↘	-0,6%
Ouder echtpaar, AOW + 30000 en AOW + 0	€ 8	€ 0	€ 0	€ 8	€ 14	€ -1	€ 38	€ 51	€ -43	↓	-1,3%
Ouder echtpaar, AOW + 40000 en AOW + 0	€ 8	€ 0	€ 0	€ 8	€ 14	€ -1	€ 43	€ 56	€ -49	↓	-1,3%
Ouder echtpaar, AOW + 50000 en AOW + 0	€ 8	€ 0	€ 0	€ 8	€ 14	€ -1	€ 49	€ 63	€ -54	↓	-1,3%
Ouder echtpaar, AOW + 60000 en AOW + 0	€ 75	€ 0	€ 0	€ 75	€ 14	€ -1	€ 54	€ 68	€ 8	↗	0,2%
Ouder echtpaar, AOW + 75000 en AOW + 0	€ 76	€ 0	€ 0	€ 76	€ 14	€ -1	€ 61	€ 75	€ 1	↗	0,0%
Ouder echtpaar, AOW + 20000 en AOW + 5000	€ 35	€ 0	€ 0	€ 35	€ 14	€ -1	€ 37	€ 50	€ -15	↘	-0,5%
Ouder echtpaar, AOW + 30000 en AOW + 7500	€ 13	€ 0	€ 0	€ 13	€ 14	€ -1	€ 44	€ 57	€ -44	↓	-1,2%
Ouder echtpaar, AOW + 40000 en AOW + 10000	€ 10	€ 0	€ 0	€ 10	€ 14	€ -1	€ 52	€ 65	€ -55	↓	-1,2%
Ouder echtpaar, AOW + 50000 en AOW + 12500	€ 11	€ 0	€ 0	€ 11	€ 14	€ -1	€ 59	€ 73	€ -61	↓	-1,2%
Ouder echtpaar, AOW + 75000 en AOW + 18750	€ 78	€ 0	€ 0	€ 78	€ 14	€ -1	€ 76	€ 89	€ -11	↘	-0,2%

Tabel 6: Uitgebreid overzicht van de verandering van inkomsten en uitgaven 2015-2016 voor huishoudens met zorgkosten

huishouden	netto inkomen	zorgtoeslag	huurtoeslag	totaal inkomen	ziektelastenpr	verplicht eigen risico	eigen bijdrage Wmo	overige uitgaven	totaal uitgaven	inkomsten min	koopkrachtmutat
Alleenstaande oudere, AOW + 0	€ 18	€ 6	€ 10	€ 34	€ 7	€ 1	€ 0	€ 16	€ 24	€ 10	0,7%
Alleenstaande oudere, AOW + 1500	€ 21	€ 6	€ 10	€ 37	€ 7	€ 1	€ 0	€ 17	€ 25	€ 12	0,8%
Alleenstaande oudere, AOW + 2500	€ 20	€ 6	€ 10	€ 37	€ 7	€ 1	€ 0	€ 18	€ 26	€ 11	0,7%
Alleenstaande oudere, AOW + 5000	€ 21	€ 6	€ 10	€ 37	€ 7	€ 1	€ -1	€ 20	€ 27	€ 10	0,6%
Alleenstaande oudere, AOW + 10000	€ 12	€ 5	€ 10	€ 28	€ 7	€ 1	€ -1	€ 21	€ 28	€ 0	0,0%
Alleenstaande oudere, AOW + 15000	€ 11	€ 0	€ 10	€ 22	€ 7	€ 1	€ -1	€ 24	€ 31	€ -10	-0,5%
Alleenstaande oudere, AOW + 20000	€ 11	€ 0	€ 10	€ 22	€ 7	€ 1	€ 0	€ 27	€ 35	€ -14	-0,6%
Alleenstaande oudere, AOW + 30000	€ -11	€ 0	€ 10	€ -0	€ 7	€ 1	€ 0	€ 32	€ 40	€ -40	-1,5%
Alleenstaande oudere, AOW + 40000	€ -12	€ 0	€ 10	€ -1	€ 7	€ 1	€ 0	€ 37	€ 45	€ -47	-1,5%
Alleenstaande oudere, AOW + 50000	€ 27	€ 0	€ 10	€ 37	€ 7	€ 1	€ 0	€ 43	€ 51	€ -13	-0,4%
Alleenstaande oudere, AOW + 60000	€ 56	€ 0	€ 10	€ 67	€ 7	€ 1	€ 0	€ 48	€ 56	€ 11	0,3%
Alleenstaande oudere, AOW + 75000	€ 57	€ 0	€ 10	€ 67	€ 7	€ 1	€ 0	€ 56	€ 64	€ 3	0,1%
Ouder echtpaar, AOW + 0	€ 15	€ 12	€ 17	€ 44	€ 14	€ 2	€ 0	€ 21	€ 37	€ 6	0,3%
Ouder echtpaar, AOW + 2500	€ 23	€ 10	€ 17	€ 50	€ 14	€ 2	€ 0	€ 23	€ 39	€ 10	0,5%
Ouder echtpaar, AOW + 5000	€ 22	€ 10	€ 17	€ 49	€ 14	€ 2	€ -1	€ 25	€ 40	€ 9	0,4%
Ouder echtpaar, AOW + 10000	€ 18	€ 10	€ 17	€ 45	€ 14	€ 2	€ -1	€ 26	€ 41	€ 4	0,2%
Ouder echtpaar, AOW + 20000	€ 12	€ 0	€ 17	€ 29	€ 14	€ 2	€ 0	€ 32	€ 48	€ -19	-0,7%
Ouder echtpaar, AOW + 30000	€ -9	€ 0	€ 17	€ 8	€ 14	€ 2	€ 0	€ 38	€ 54	€ -46	-1,4%
Ouder echtpaar, AOW + 40000	€ -9	€ 0	€ 17	€ 8	€ 14	€ 2	€ 0	€ 43	€ 59	€ -51	-1,4%
Ouder echtpaar, AOW + 50000	€ -8	€ 0	€ 17	€ 8	€ 14	€ 2	€ 0	€ 49	€ 65	€ -57	-1,3%
Ouder echtpaar, AOW + 60000	€ 59	€ 0	€ 17	€ 75	€ 14	€ 2	€ 0	€ 54	€ 70	€ 6	0,1%
Ouder echtpaar, AOW + 75000	€ 59	€ 0	€ 17	€ 76	€ 14	€ 2	€ 0	€ 61	€ 77	€ -2	0,0%
Ouder echtpaar, AOW + 20000	€ 18	€ 0	€ 17	€ 35	€ 14	€ 2	€ 0	€ 37	€ 52	€ -18	-0,6%
Ouder echtpaar, AOW + 30000	€ -3	€ 0	€ 17	€ 13	€ 14	€ 2	€ 0	€ 44	€ 60	€ -46	-1,2%
Ouder echtpaar, AOW + 40000	€ -6	€ 0	€ 17	€ 10	€ 14	€ 2	€ 0	€ 52	€ 67	€ -57	-1,3%
Ouder echtpaar, AOW + 50000	€ -5	€ 0	€ 17	€ 11	€ 14	€ 2	€ 0	€ 59	€ 75	€ -64	-1,3%
Ouder echtpaar, AOW + 75000	€ 62	€ 0	€ 17	€ 78	€ 14	€ 2	€ 0	€ 76	€ 92	€ -13	-0,2%